

Bài thứ 26

(Giảng ngày 14 tháng 6 năm 1999 tại Tịnh Tông Học Hội Singapore, file thứ 27, số hồ sơ: 19-012-0027)

Thưa quý vị đồng học, cùng tất cả mọi người.

Hôm qua chúng ta đã giảng đến việc tu tập giữ lòng thành. Trong bản văn hai câu: **“Bất lý tà kính. Bất khi ám thất.”** Hai câu này, trong thực tế chính là căn bản làm người, là căn bản học Phật. Các bậc thánh hiền thế gian cũng như xuất thế gian khi dạy dỗ hết thấy chúng sinh, điều quan trọng nhất vẫn luôn là dạy cho chúng ta khả năng phân biệt thiện ác.

Mục tiêu của giáo dục trong Phật giáo có ba giai đoạn, trong các buổi giảng kinh tôi vẫn thường đề cập đến. Giai đoạn thứ nhất là dạy người dứt ác tu thiện; Giai đoạn thứ hai là dạy người phá mê khai ngộ; Giai đoạn thứ ba là chuyển phàm thành thánh.

Căn bản của nền giáo dục này là giai đoạn thứ nhất ngay trước mắt chúng ta hiện nay. Nếu không có khả năng phân biệt thiện ác thì làm sao dứt ác, làm sao tu thiện? Cho nên, có được năng lực phân biệt rõ ràng đâu là thiện, đâu là ác thì trong đạo Phật gọi là khai ngộ, thực sự được khai ngộ.

Nhưng hai chữ “thiện ác” này trong thực tế thật không dễ phân biệt rõ ràng. Nếu chúng ta không từ chỗ này mà hạ thủ công phu thì mục tiêu thứ nhất của việc học Phật là dứt ác tu thiện sẽ rất khó đạt được. Đạt được mục tiêu thứ nhất này rồi, thì mới chắc chắn không bị đọa vào ba đường ác.

Hai chữ “thiện ác” làm sao phân biệt? Trong bản văn này có một tiêu chuẩn, tiêu chuẩn rất hay. Về mặt nguyên lý, nguyên tắc mà nói, tiêu chuẩn này chỉ rõ tường tận hai phạm trù thiện và ác. Nhưng con người trong thời hiện đại tâm ý thô tháo, ví như có đọc bản văn này đến ba ngàn lượt cũng chưa hẳn đã có được năng lực phân biệt thiện ác. Cho

nên, điều ác không dễ dứt trừ, điều thiện rất khó tu tập, ý nghĩa là ở chỗ này.

Chúng ta niệm Phật, cầu mong được sinh về Tịnh độ, nhưng đối với hai chữ “thiện ác” này không phân biệt được rõ ràng, đó là mê hoặc. Trong lòng mê hoặc thì tiếp tục tạo nghiệp xấu ác. Dù miệng không tạo nghiệp, thân không tạo nghiệp thì ý cũng tạo nghiệp. Mỗi một ý niệm đều tương ứng với điều xấu ác, không tương ứng với điều hiền thiện, niệm Phật như thế thì đối với việc vãng sinh phải gặp chướng ngại rất lớn, chúng ta nhất định phải biết rõ.

Cho nên, Đại sư Ấn Quang suốt đời đem hết sức lực đề cao các sách Liễu Phàm tứ huấn, Cảm ứng thiên và An Sĩ toàn thư, hết sức xem trọng các sách này. Vào thời đại của ngài mà in ấn lưu hành đến hơn ba triệu quyển sách, quả thật phải khiến người ta kinh ngạc. Tại sao ngài làm như thế? Mục đích không gì khác hơn là muốn cứu vãn tai kiếp này, giúp người niệm Phật được bình an sinh về Tịnh độ.

Các bậc cổ đức thường khuyên người “trì giới niệm Phật”. Quý vị dùng ba quyển sách này, nội dung không nhiều lắm, lý giải cho thấu triệt rồi tin nhận làm theo, đó gọi là trì giới, như vậy thì niệm Phật có thể vãng sinh.

Trong sách Vững biên, phần chú giải nói rất nhiều, nói rất tường tận, tinh tế, đưa ra nhiều thí dụ để chứng minh. Những trường hợp thí dụ ấy, thực tế mà nói cũng không đủ nói hết. Trong sách nêu ra một số trường hợp đó, bất quá chỉ là trong muôn phần nêu ra được một vài phần mà thôi. Nếu chúng ta thực sự lưu tâm thì ngay trong thời hiện đại này, chỉ cần quan sát thật kỹ sẽ thấy ngay quả báo thiện ác rõ ràng minh bạch. Nhưng người tâm ý thô tháo thì không thể thấy được, người tâm ý tinh tế thì thấy rõ rất dễ dàng.

Khi chúng ta có lỗi làm thì lỗi nào là nghiêm trọng nhất? Chính là tâm vị kỷ, chỉ biết lo nghĩ riêng cho bản thân mình, không quan tâm người khác. Vì khởi tâm động niệm đều chỉ vì lợi ích riêng tư nên chúng

ta đối với mọi việc đúng, sai, thiện, ác đều bị che khuất, không thấy rõ ràng, xem thường những lời răn dạy quan trọng tối yếu về dứt ác, tu thiện. Cho nên, dù trong đời này có duyên phận tốt, được làm người, gặp Phật pháp, nhất là gặp được pháp môn Tịnh độ thù thắng này, nhưng rồi suốt một đời vẫn cứ như xưa, không thể đạt được thành tựu. Quý vị nói xem, thật đáng tiếc biết bao! Trong đời thật không có gì đáng tiếc hơn nữa, trong lòng chúng ta phải hiểu rõ việc này.

Thế nào mới được xem là tu hành chân chánh? Trước hết chúng ta phải hiểu cho thật rõ ý nghĩa hai chữ “tu hành”. Hành là hành vi, trong Phật pháp phân chia làm ba nhóm hành vi là thân (tức là thân thể), ngữ (tức là lời nói) và ý (tức là ý nghĩ). Thân thể tạo tác, mỗi một hành vi tác động đều tạo thành nghiệp của thân; Ngữ là ngôn ngữ, lời nói; Ý là ý nghĩ, tư tưởng, sự nhận hiểu. Quý vị nghĩ tưởng, nhận biết, đó đều là hành vi của ý.

Trong ba nhóm hành vi tạo nghiệp đó thì nghiệp của ý là quan trọng nhất. Mỗi khi khởi tâm động niệm, nếu mỗi niệm đều vì lợi ích chúng sinh, đó là thiện; nếu mỗi niệm đều vì lợi ích bản thân, đó là ác. Lợi ích bản thân nhưng cũng có lợi ích cho chúng sinh, đó là trong ác có thiện. Lợi ích chúng sinh nhưng còn vướng mắc lợi ích bản thân, đó là trong thiện có ác. Hết thấy những điều này đều phải phân biệt rõ ràng thì mới có thể khởi đầu việc dứt ác tu thiện.

Nhất định phải thấu hiểu rằng kiếp người là khổ đau ngắn ngủi. Trong kinh điển Phật thường dạy rằng: “*Thế gian vô thường, quốc độ nguy thùy.*” (nghĩa là: Thế gian vô thường, cõi này nguy khôn mong manh.) Người thực sự hiểu biết sáng tỏ sẽ nắm chắc cơ hội [được làm người] này, chú tâm vận dụng cơ duyên, số phận hiện nay để dứt ác tu thiện, tích lũy công đức. Thiện ác vẫn là nằm trong ba cõi. Vấn đề trong ba cõi mà không giải quyết được thì không thể có khả năng vượt thoát ngoài ba cõi.

Quý vị nên biết, có những người chưa từng đọc sách, cũng không biết đọc chữ, dường như lý lẽ lập luận gì cũng không hiểu cả, nhưng

phút lâm chung niệm Phật có thể tự tại vãng sinh. Không nói chuyện quá khứ, chỉ nói hiện tại, hiện tại cũng có không ít người [như vậy]. Chính tôi được nghe biết cả thầy cũng đến mấy mươi người, khi lâm chung biết trước ngày giờ ra đi, tinh thần sáng suốt, đứng mà vãng sinh, ngồi mà vãng sinh, hiện điềm lành hy hữu.

Nhìn qua thì thấy dường như các vị này đối với ý nghĩa [thiện ác] không hiểu được thật rõ ràng, nhưng trong thực tế là họ đã buông xả được muôn duyên. Quý vị hãy quan sát cho thật kỹ, sẽ thấy tâm địa các vị ấy thuần nhất từ bi, hoàn toàn không một chút ý niệm riêng tư vị kỷ, cho nên [khi họ ra đi] mới hiện điềm lành như vậy. Nếu còn bám chấp máy may ý niệm vị kỷ riêng tư, dù cũng có thể được vãng sinh, nhưng không có điềm lành như vậy.

Hiện tượng cảm ứng này là cực kỳ vi diệu, chúng ta cần phải chú tâm quan sát kỹ, chú tâm tinh tế nhận hiểu, thực sự nỗ lực làm theo thì bản thân nhất định đạt đến chỗ tốt đẹp. Không thấu hiểu rõ ràng ý nghĩa này, nhiều người thường tự cho rằng mình đang làm thiện, tự mình đã dứt lìa mọi điều xấu ác. Cách nhận hiểu sai lầm này rất thường gặp, hiện vẫn tồn tại phổ biến nhiều nơi, nhất là trong xã hội hiện đại, trong đủ mọi tầng lớp. Quả đúng như người xưa nói: “Gộp sai thành đúng”, mọi người hiện nay đều sai cả. Mọi người đều sai thì cái sai ấy được xem là đúng.

Trong pháp thế gian thì cũng có thể miễn cưỡng lập luận như thế, nhưng đứng về phương diện nhân quả hoặc theo như trong Phật pháp thì nhận hiểu như thế nhất định là sai lầm, không thể mọi người đều sai thì có thể xem là đúng. Nhân quả không khoan dung tha thứ, quỷ thần trong trời đất không khoan dung tha thứ.

Trong phần chú giải [của sách Vựng biên] nêu ra rất nhiều trường hợp thí dụ. Chẳng hạn như nói về tiền bạc, cách sử dụng chân chánh là dùng để giúp đỡ trong xã hội, nhất là giúp những chúng sinh đang gặp khổ nạn. Chúng ta xem các bậc hiền nhân ngày xưa nhìn vấn đề tiền bạc như thế nào. Quý vị tích lũy được nhiều tiền bạc, đó là quý vị quả thật đã

từng tu tích nhiều phước báo. Người hiểu biết sáng tỏ, người đã giác ngộ [thì trong trường hợp đó] chỉ giữ lấy những gì cần thiết, những gì thực sự cần cho bản thân mình. Hơn nữa, với người có tâm từ bi, có lòng yêu thương [chúng sinh] thì sinh hoạt của bản thân họ luôn hết sức tiết kiệm, dư ra được bao nhiêu tiền bạc đều dùng hết vào việc giúp đỡ người khác. Nhân sĩ trong xã hội còn làm được như thế, huống chi là người học Phật?

Nhưng trong thế gian cũng có người học Phật rất tốt, chẳng hạn nói về tu tập bố thí tài vật như Pháp sư Ấn Quang. Ngài một đời lo việc in ấn kinh sách phân phát miễn phí, [dù còn rất khó khăn] trong thời đại của ngài. Thời nay so với thời ấy tiến bộ hơn rất nhiều, ngoài các bản kinh Phật còn có băng ghi âm, băng ghi hình, hiện nay còn có các loại đĩa CD, VCD, hết thấy đều có thể xem là công cụ để lưu thông Phật pháp, đệ tử Phật tôn xưng là Pháp bảo. Đại sư Ấn Quang tiếp nhận sự cúng dường của bốn chúng đệ tử, tiền cúng dường không dùng cho riêng mình, dù chỉ một xu, chuyên làm mỗi một việc in kinh ấn tống, cả một đời chỉ làm một việc ấy mà thôi.

Phương thức làm của ngài rất hay. Tôi cho rằng phương thức ấy không phải do ngài chế định, nhất định do người trợ giúp ngài nghĩ ra. Kinh sách do ngài đưa ra có một phần tặng hoàn toàn miễn phí, đó là đối với những người không có khả năng mua, những người có đời sống khó khăn, tặng cho họ hoàn toàn miễn phí. Với những người có đời sống vật chất khá hơn, ngài thu một nửa giá thành. Với những người giàu có, ngài thu lại đúng giá thành in kinh sách. Do đó có thể biết rằng, khi thu đúng giá thành in kinh sách thì ngài cũng không kiếm được một xu nào từ việc đó. Vì sao làm như vậy? Mục đích không ngoài việc tạo cơ hội gieo trồng phước lành, giúp cho mọi người một cơ hội gieo trồng phước lành, không để họ bỏ luống qua, ý nghĩa là như vậy, nhất định không thể nói là vì muốn kiếm tiền.

Hiện nay một số tín đồ Phật giáo có quan niệm sai lầm, [in ấn kinh sách bán ra để] kiếm tiền rồi dùng tiền kiếm được để tiếp tục in ấn nữa,

tiếp tục lưu thông nhiều hơn nữa. Quý vị nói xem, quan niệm này là đúng hay không đúng? Không thể nói là không đúng, cũng không thể nói là hoàn toàn đúng. Theo cách nhìn của thế tục trong công việc làm ăn mua bán thì quan niệm đó là đúng, nhưng trong Phật pháp thì như vậy không đúng.

Trong Phật pháp, quý vị nên biết là tiền bạc [dùng ấn tống kinh điển] như thế sẽ dùng không hết, không bao giờ hết, quý vị cần gì phải kiếm thêm đôi chút tiền lãi? Đứng sau hỗ trợ cho Phật pháp chính là chư Phật Như Lai, phước báo của các ngài thế gian này không ai có thể sánh kịp. Quý vị không cần phải nhìn nơi đâu khác, chỉ cần quan sát kỹ những gì tôi làm trong một đời này thôi. Từ xưa đến nay tôi chưa từng bán một quyển sách nào, đừng nói là giá thành chi phí in ấn, đến một phần trăm của chi phí đó tôi cũng không thu lại. Vậy mà quý vị xem, tiền để in kinh sách cứ mỗi ngày một nhiều hơn, kinh sách cũng ngày càng in ấn được nhiều hơn, đó chẳng phải là một sự chứng minh rất thuyết phục hay sao?

Chúng ta lưu hành kinh điển Phật pháp, càng ngày càng được nhiều hơn, đó là oai thần của Tam bảo gia trì, không thể nghĩ bàn. Nếu như chúng ta đối với việc này không có lòng tin thì quả thật sai lầm.

Chúng ta giảng đến câu **“Bất lý tà kính. Bất khi ám thất.”** (nghĩa là: Không làm những việc tà vạy. Chẳng xem thường nơi khuất tất vắng vẻ.) Hai chữ “tà” (tức là tà vạy) và “ám” (tức là khuất tất, tối tăm) ý nghĩa hết sức sâu rộng, vô cùng tinh tế, sâu kín, chúng ta phải nhận hiểu thật thấu đáo, phải từ nơi chỗ tinh tế, sâu kín mà khởi làm. Phải khởi thiện tâm chân thành, làm việc thiện chân chánh, vì chư Phật Bồ Tát mà làm, vì hết thảy chúng sinh mà phụng sự, tự nhiên có thể được Phật lực gia trì, tự nhiên được các vị thiện thần, trời, rồng theo giúp đỡ.

Chúng ta mang Phật pháp đến cho hết thảy những chúng sinh đang chịu khổ nạn, hy vọng những chúng sinh ấy đều nhờ nơi Phật pháp mà được cứu độ.

Hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây thôi.

